

ПОТРЕБИ ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ ТА ЇХ ОПІКУНІВ У ЗАХИСТІ, ПЕРЕМІЩЕНИХ З УКРАЇНИ ДО РУМУНІЇ

ЧЕРВЕНЬ 2023

ПРО

Станом на травень 2023 року, війна в Україні, яка загострилася 24 лютого 2022 року, вимушено перемістила понад 8,2 мільйони людей з України по всій Європі.¹ Багато з них осіли в сусідніх країнах, у тому числі Румунії. Більшість біженців*, приблизно 85%, станом на початок травня 2023 року², це жінки та діти. Гуманітарні та державні організації потребують більш надійної інформації про потреби захисту та ризики, з якими стикаються сім'ї з дітьми, переміщені з України до Румунії. Бракує доказів, особливо від самих дітей. За ініціативою IMPACT, у партнерстві з Save the Children International (SCI), була проведена оцінка потреб та захисту дітей в Румунії в період з листопада 2022 року по квітень 2023 року через консультації з дітьми, фокус-групи (ФГ) з опікунами та приймаючою громадою, а також інтерв'ю з ключовими інформантами (КІ) - постачальниками послуг у відповідних секторах, а також двораундове телефонне опитування з опікунами. Інструментарій дослідження розроблено спільно з SCI. Проект фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва та SCI.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- **Мовний бар'єр** під час взаємодії з приймаючою громадою й **емоційні та психічні проблеми** зі здоров'ям, викликані війною або вимушеним переміщенням, повідомлялися як найбільші **ризики для благополуччя та безпеки** українських дітей-біженців у Румунії.
- Діти відзначили **сім'ю та друзів** як свій найважливіший **захисний фактор**. Іншими захисними факторами були **румунські установи**. Особливо поліція та соціальні служби часто згадується як дітьми, так і опікунами.
- Респонденти наголосили на **необхідності доступу до медичних послуг** для дітей-біженців за рахунок покращення доступу до лікарів загальної практики, які в свою чергу направляють до спеціалізованих лікарів, а також шляхом зменшення вартості медичних послуг та подолання мовного бар'єру.
- Серед інших нагальних потреб, про які повідомляли діти та постачальники послуг, був покращений **доступ до очного навчання в Румунії**, яке зазвичай блокується через мовний бар'єр, і більше доступу та різноманітності позакласних заходів, особливо спорту.
- Опікуни, приймаючі громади та постачальники послуг погодилися, що **вивчати румунську мову** є як головним сприятливим фактором, так і основною перешкодою **для інтеграції** біженців у Румунії. **Відсутність варіантів догляду за дітьми** була ще однією перешкодою для інтеграції, яку згадували опікуни біженців, особливо для одиноких опікунів і тих, хто має маленьких або багато дітей.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Save the
Children

* Термін «біженець» використовується узагальнено для позначення всіх осіб, які були переселені за кордон з України через війну з 2022 року.

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives

МЕТОДОЛОГІЯ

Якісні дані були зібрані в Бухаресті, Галаці та Сучаві між груднем 2022 та лютим 2023. Учасників було відібрано цілеспрямовано. Загалом, IMPACT провів 20 консультацій зі 115 дітьми та підлітками у місцях, дружніх до дітей, наданих Save the Children Romania (Salvati Copiii) та партнерами. Групи були розділені за віком (8-11, 12-14, 15-17 років) і статтю (жіноча, чоловіча). Крім того, було організовано дев'ять гендерно розділених фокус-груп з 54 опікунами і три фокус-групи з 20 приймаючими громадянами. Також, IMPACT провели 16 інтерв'ю з урядом, Організацією Об'єднаних Націй (ООН) і неурядовими представниками захисту дітей, охорони здоров'я та освіти.

Оцінка захисту та потреб була доповнена кількісними показниками з Румунії, зібраними як частина місячного, подовжного телефонного опитування з кількома тисячами біженців з України, що проживає в Європі. Вибірку було виконано у партнерстві з ООН у справах біженців на прикордонних та транзитних пунктах і в центрах прийому біженців у Польщі, Словаччині, Угорщині, Румунії та Молдові. Респонденти також були відібрані через запрошення в соціальних мережах. Перший етап опитування було проведено з 79 опікунами дітей в Румунії між листопадом та груднем 2022 р. Другий етап було проведено з 93 опікунами між березнем і квітнем 2023 року.

Враховуючи обмежену вибірку та цілеспрямованість відбору, результати цього дослідження не є узагальненими, але вказують на становище українських дітей-переселенців та їх опікунів в Румунії. Для більш детальної інформації про методику, звертайтеся ukraine.refugee-survey@impact-initiatives.org.

ЗМІСТ

Станом на кінець травня 2023 року в Румунії було зафіксовано 94 179 українців³, а з початку повномасштабної війни в лютому 2022 року країна надала тимчасовий захист (ТЗ) 133 975 особам, які втікали з України.⁴ Діти становили 33%, а жінки – 42% серед тих, яким надано ТЗ у Румунії. Це також включало 1328 дітей без супроводу та розлучених із сім'єю дітей. Відповідно до ТЗ, біженці мали право на проживання, доступ до ринку праці, доступ до банківського рахунку, житло, медичне обслуговування та доступ до державної освіти для неповнолітніх.

27 лютого 2022 року уряд Румунії прийняв програму 50/20, яка спрямована на забезпечення проживання та харчування біженців із ТЗ з оплатою 50 RON* на особу на день за проживання та 20 RON* на людину на день на харчування для громадян Румунії, які приймають біженців. З 1 травня 2023 року програму змінили, зменшивши допомогу у два етапи. До кінця 2023 року сім'ї (не домогосподарства), які складаються з однієї особи, матимуть право на 2000 RON* щомісяця за проживання, а домогосподарства з однієї особи отримуватимуть 750 RON* щомісяця. Допомога на харчування в розмірі 600 RON* на людину на місяць надаватиметься лише протягом перших чотирьох місяців поспіль.⁵

Найбільше біженців з України проживало в Бухаресті, Марамуреші, Констанці, Галаці та Сучаві.⁶ Більшість із них проживали у приватному житлі: станом на травень 2023 року лише 7688 осіб проживали у колективних місцях, наданих урядом, місцевою владою та приймаючою громадою.⁷

*Станом на 31 травня 1 RON дорівнював 0,20 євро та 0,21 долар США.

ДЕМОГРАФІЯ ОПИТУВАННЯ

У цьому розділі розповідається про демографічні характеристики домогосподарств, включених до кількісної складової оцінки в Румунії (тобто опитування осіб, які здійснюють догляд). Респондентами опитування були переважно жінки, 95% наприкінці 2022 року та 92% на початку 2023 року. Більша частка жінок відображає гендерний розподіл українських біженців, які перетинають кордон з Румунією (59% жінок проти 41% чоловіків).⁸ Надмірне представництво жінок у вибірці могло бути пов'язано з більшою часткою жінок-опікунок серед біженців.

Більшість респондентів були віком від 31 до 40 років (61% на кінець 2022 року / 54% на початок 2023 року), за ними йшли люди у віці від 41 до 50 років (18% / 23%) і від 18 до 30 років (14% / 16%). Респонденти опитування повідомили, що вони добре освічені. Переважна більшість респондентів отримали вищу освіту (64% / 63%), а третина отримала технічну або професійну освіту (30% / 29%).

Респонденти, опитані на початку 2023 року, мали в середньому 3,9 члена домогосподарства, тоді як респонденти опитування наприкінці 2022 року повідомили про середній розмір домогосподарства 3,6. Це вище, ніж середній показник в Україні до вторгнення (2,6), як повідомляв український уряд, бо з України втекли переважно сім'ї з дітьми.⁹

Графік 1: % респондентів за розміром домогосподарства (початок 2023)

Розмір ДГ	% респондентів
2	26%
3	26%
4	23%
5 і більше	26%

Через те, що ця оцінка фокусується на дитячому захисті, підгрупа цього опитування включала лише домогосподарства з дітьми. На початку 2023 року 27% з цих домогосподарств мали немовлят і малюків віком від 0 до 2 років (24% наприкінці 2022 року), 85% дітей віком від 3 до 12 років (81% наприкінці 2022 року), а 28% мали підлітків від 13 до 17 років (30% наприкінці 2022 року).

Графік 2: Середній % чоловіків та жінок в ДГ за віковою групою (початок 2023)

Жінки	Вік	Чоловіки
2%	65+	1%
38%	18 - 64	6%
7%	13 - 17	3%
12%	6 - 12	14%
4%	3 - 5	5%
4%	0 - 2	3%

Опитування підкреслює наявність уразливих груп серед переміщеного населення. ДГ з одним опікуном становили 43% опитаних наприкінці 2022 року та 47% на початку 2023 року. На початку 2023 року 14% ДГ включали людину з інвалідністю, що було відносно відповідним показником попереднього етапу опитування (11%). Частка ДГ, у складі яких були вагітні або жінки, які годують груддю, також залишилася незмінною (8% / 6%). Дуже небагато респондентів повідомили, що мали розлучених дітей, якими вони опікувалися, 5% наприкінці 2022 року та 1% на початку 2023 року відповідно. Однак через брак довідкових даних для Румунії, неясно, наскільки частка дітей, розлучених із сім'єю, у вибірці відповідає кількості біженців.

ФАКТОРИ РИЗИКУ

Основні зареєстровані фактори ризику для безпеки і благополуччя дітей і опікунів

* «Підлітки» — це діти віком від 15 до 17 років. Якщо віковий діапазон не вказано, то «діти» використовуються для позначення віком від 0 до 17 років.

були зібрані в якісних і кількісних інтерв'ю. Найбільше повідомляється стурбованість дітей і підлітків*, бо вони не знають мови приймаючої громади. Вони відзначили, що так стає більш складно самостійно орієнтуватися в невідомому оточенні. Це також був другий найпоширеніший ризик, про який повідомляли опікуни в опитуванні, однак під час фокус-груп вони не виділили мовний бар'єр як основну проблему для своїх дітей. Таким чином, здавалося, що важливість, яку приписують мовному бар'єру як проблемі, різна між дітьми та опікунами.

«Одного разу я заблукав і не міг нікому пояснити, що заблукав». - Хлопчик, 12-14 років

Проблеми емоційного та психічного здоров'я, викликані війною, переміщенням або тим і іншим, були іншим основним ризиком для дітей та опікунів, який висвітлювався в усіх типах інтерв'ю. Це часто було пов'язано з розлукою з тими, хто раніше надавав їм підтримку, зокрема з іншими членами сім'ї. Багато дітей і підлітків згадували про те, що вони сумують за Україною, рідними, друзями чи домашніми тваринами.

«Я переживаю, чи зможемо ми повернутися в Україну до тата і кошеняти». - Дівчинка 8-11 років

Деякі діти, переважно хлопці (8-12 років), говорили про те, що вони стурбовані поточною ситуацією війни або стежать за новинами, пов'язаними з нею. Деякі дівчата зазначили, що хвилюються, чи повернеться їхня родина в Україну в майбутньому чи ні. Переживання дітей про майбутнє, сум або занепокоєння за сім'ю, зокрема батьків і друзів, які залишилися в Україні, також були серед проблем, про які найбільше повідомляли опікуни під час ФГ та в опитуванні (див. графік 3). Опікуни в ФГ також зазначили, що вони стурбовані своєю майбутньою ситуацією в Румунії, побоюючись, що допомога буде раптово припинена. Ще однією психосоціальною

проблемою, про яку часто згадували як діти, так і опікуни, була відсутність друзів і самотність. Здебільшого цю проблему обговорювали підлітки. Деякі діти та підлітки сказали, що вони мало виходять на вулицю, проводячи більшу частину часу вдома.

Важке матеріальне становище також відзначили діти та підлітки як головну проблему для них. Іноді вони зазначали, що їхні ДГ не можуть дозволити собі відповідний доступ до певних послуг, якості чи достатньої кількості їжі. Деякі діти також сказали, що вони помітили, наскільки їхні батьки були напружені через фінансові проблеми.

Діти та підлітки також часто повідомляли про випадки психологічного чи фізичного насильства. Словесне насильство часто було випадками ксенофобії, коли місцеві жителі (діти чи дорослі), як повідомляється, говорили обурливі речі про українських біженців або війну. Хоча стать, здається, не є чинником словесного булінгу, як з боку однолітків, так і місцевих дітей, в основному повідомлялося про випадки фізичного насильства групами хлопців.

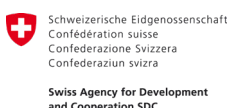
Графік 3: Основні ризики безпеки та благополуччя для дітей та підлітків, як повідомляють опікуни[▼]

«Немає проблем» повідомили 41% опікунів наприкінці 202 та 51% на початку 2023.

[▼] Респонденти могли обрати декілька варіантів.

Фінансується:

ДОВІДКА ПРО ЗАХИСТ ДІТЕЙ | РУМУНІЯ

Існує також віковий аспект: діти молодшого віку частіше повідомляють про випадки насильства, оскільки було відмічено, що ці епізоди найчастіше відбуваються на ігровому майданчику.

Постачальники послуг підкреслили додаткові ризики, про які діти та опікуни не згадували. Експерти із захисту дітей пояснили, що існує підвищений ризик експлуатації як дітей, так і опікунів через мережі торгівлі людьми в Румунії та Україні, а також через недостатню обізнаність серед біженців та їх перебування в новому невідомому середовищі. Це може бути особливо помітним, оскільки жодна особа, яка здійснює догляд, не повідомила про занепокоєння цим ризиком ні в рамках ФГ, ні в опитуванні.

Деякі дослідницькі центри в секторі захисту дітей зазначили, що неповнолітні без супроводу піддаються особливому ризику через обмежені можливості румунської держави впоратися зі значним зростанням випадків. Інші наголошували на відсутності зв'язку між українськими та румунськими державними службами, що призвело до відсутності огляду навантаження справами неповнолітніх без супроводу. Це питання було проілюстровано свідченнями неповнолітніх без супроводу, які повідомили про серйозне занепокоєння щодо відсутності догляду та жорстокого поводження.

ЗАХИСНІ ФАКТОРИ

Переміщення сильно вплинуло на захисні фактори, і діти, і опікуни втратили свою основну систему підтримки. Консультації з дітьми в Румунії показали, що вони переважно вважали сім'ю головним захисним фактором.

Особливо на це звернули увагу діти віком 8-14 років, оскільки батьки та, зокрема, матері найчастіше вважалися першою

та основною людиною, до якої зверталися за підтримкою. Друзі були другим найбільш відомим джерелом допомоги та комфорту – незважаючи на те, що брак друзів і самотність були одними з головних проблем, як обговорювалося вище. Опікуни не обговорювали сім'ю як ключовий фактор захисту – ні під час ФГ, ні під час опитування (див. графік 4). Одним із пояснень може бути те, що багато опікунів приїжджають до Румунії лише зі своїми дітьми і тому не можуть покладатися на мережу підтримки сім'ї в приймаючій країні.

«Я довіряю своїй подрузі таємниці і розповідаю про свої маленькі проблеми. Але з мамою я говорю про серйозні проблеми». - Дівчинка 8-11 років.

Відчуття гостинності з боку приймаючої громади було ще одним важливим захисним фактором, про який згадували як діти, так і опікуни. Діти сказали, що вони відчували, що їхня місцева громада в цілому підтримує їх присутність. Деякі з дітей навіть повідомили, що спокійно просять про допомогу будь-кого з дорослих.

Графік 4: Основні надійні захисні фактори, про які повідомляють опікуни в країні перебування ▼

▼ Респонденти могли обрати декілька варіантів.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Save the
Children

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives

ДОВІДКА ПРО ЗАХИСТ ДІТЕЙ | РУМУНІЯ

Під час ФГ опікуни пояснили, що вони або їхні діти отримували допомогу від приймаючої громади, коли вони не могли впоратися самі, але також, що місцеві жителі підтримували їх їжею та грошима. Про позитивне ставлення місцевих жителів до біженців свідчать і слова самих представників приймаючої громади. В опитуванні опікуни особливо підкреслили, що вони довіряють волонтерським та громадським організаціям (30% наприкінці 2022 року / 34% на початку 2023 року).

Державні послуги були ще одним важливим захисним фактором, про який повідомляли як діти, так і опікуни під час ФГ та опитування. Вони особливо підкреслили свою довіру до поліції, а також до охорони здоров'я. Подібним чином урядова програма 50/20, спрямована на покриття витрат, пов'язаних з розміщенням і харчуванням, була ключовим захисним фактором для біженців, про що було наголошено в ФГ з опікунами. Більшість опікунів повідомили, що їхні ДГ отримали доступ до програми, а деякі висловили стурбованість щодо їхнього перебування в Румунії, якщо програму буде припинено.

Загалом діти та опікуни висловили почуття безпеки в Румунії. Половина груп дітей і підлітків повідомили, що почувалися в безпеці скрізь або загалом у приймаючій громаді. Здебільшого повідомлялося

про ті місця, де вони проводили значну кількість часу, тоді як інші повідомили, що почувалися в безпеці в окремих місцях - дім, парки, школи, торгові центри чи центри неурядових організацій (НУО). Більшість опікунів зазначили, що почувалися в безпеці в Румунії. Це відображають результати опитування, оскільки близько 40% опікунів як на початку 2023 року, так і наприкінці 2022 року повідомили, що не хвилювалися щодо свого благополуччя чи благополуччя дітей, якими вони опікуються.

ДОСТУП ДО ПОСЛУГ ТА НЕЗАДОВОЛЕНІ ПОТРЕБИ

Діти, опікуни та постачальники послуг відзначили, що біженці мали доступ до різноманітних послуг, що значною мірою віддзеркалювало результати опитування (див. графік 5). У той же час основні потреби дітей, підлітків та опікунів пов'язані з подоланням бар'єрів у доступі до послуг.

«Я хворів. Я здав медичні аналізи, і мені надали допомогу в лікарні». - Хлопчик, 12-14 років

Порівняно з іншими послугами, опікуни та їхні діти найчастіше намагалися отримати доступ до послуг фізичного здоров'я, але мали один із найменших показників успіху в цьому, порівняно з іншими послугами, про які респонденти повідомили, які намагалися отримати (див. графік 5).

Графік 5: Послуги з найбільшою кількістю спроб доступу

Послуги	% опікунів, які повідомили, що вони/їхні діти намагалися отримати доступ до цієї послуги		% опікунів, які повідомили, що вони/їхні діти отримували доступ до цієї послуги*	
	Лис-Груд	Бер-Квіт	Лис-Груд	Бер-Квіт
Послуги з фізичного здоров'я	48%	65%	76%	80%
Школи/університети	34%	37%	81%	82%
Догляд за дитиною	20%	23%	75%	95%
Позакласна діяльність	18%	46%	79%	81%
Екстрена медична допомога	11%	16%	100%	93%
Державні соціальні послуги	6%	10%	100%	100%
Психологічна допомога	5%	5%	100%	100%
Недержавні соціальні послуги	4%	15%	100%	100%

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Save the Children

*з тих опікунів, хто отримав доступ до цих послуг.

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives

Ключові інформанти та опікуни відзначили, що біженці часто користуються підтримкою НУО, які полегшують доступ до послуг. Деякі зазначали, що біженці мали такий самий рівень доступу, як і приймаюче населення, і що часто бар'єри, з якими вони стикалися, були подібні до тих, з якими стикаються румуни. Серед послуг охорони здоров'я опікуни та КІ виділили психічне здоров'я та психосоціальні послуги (MHPSS) як найбільш доступні, головним чином через психологів або арт-терапію, яку пропонують НУО. Проте опікуни в Галаці зазначили, що в місті немає дитячого психолога.

Біженці зіткнулися зі значними перешкодами в отриманні медичних послуг. Опікуни зазначили, що висока вартість приватного медичного обслуговування, особливо стоматологічного, не дозволяла їм або їхнім дітям отримати до них доступ. Високі витрати також були найбільшою перешкодою в опитуванні (див. графік 6). Медики відзначили, що, зокрема, доступ до лікарів загальної практики (GP) був складним для біженців. Вони підкреслили, що ускладнений доступ до лікаря загальної практики не дозволяє їм отримати доступ до інших послуг, таких як спеціалізована допомога, вакцинація або необхідні документи для зарахування дітей до школи.

Опікуни також згадували випадки, коли їм відмовляли у реєстрації через те, що вони не були працевлаштовані,

Графік 6: Основні повідомлені бар'єри доступу до послуг ▼

Бар'єри	Лис-Груд	Бер-Квіт
Довгий час очікування	38%	27%
Вартість послуг	25%	53%
Інформаційний бар'єр	25%	0%
Нестача персоналу	19%	33%
Мовний бар'єр	13%	27%

незважаючи на те, що ТЗ надає біженцям право стати на облік без роботи.

Деякі опікуни та КІ також зазначили, що мовний бар'єр, відсутність інформації та небажання довіряти лікарям або лікам у приймаючій країні заважали опікунам отримати медичне обслуговування. Деякі КІ зазначили, що не тільки біженці інколи не знають про свої права, а й що деякі постачальники послуг не мали інформації про те, на які послуги мають право біженці. Це призвело до того, що деякі люди поверталися в Україну, щоб отримати рецепти або ліки, які їм потрібні, як свідчать кілька опікунів. Тому не дивно, що кращий доступ до медичних послуг залишався однією з головних потреб, про яку повідомляли опікуни в опитуванні (20% респондентів на початку 2023 року / 19% наприкінці 2022 року) та в ФГ, а також постачальники послуг. Серед головних незадоволених потреб дітей КІ особливо бачили доступ до психосоціальної допомоги. Так само підлітки часто згадували про бажання поспілкуватися з психологом. Іноді вони зазначали, що не знають, де його знайти, або що їх сім'я може не підтримувати в цьому.

"Мені подобається, що тут є українська школа. Сумно навчатися онлайн без друзів" - Дівчина, 8-11 років

Зазвичай опікуни, діти та КІ кажуть, що більшість дітей-біженців мали доступ до певної форми навчання. Більшість дітей повідомили, що навчалися онлайн в Україні, але це було складно, в основному через проблеми з підключенням. Діти також повідомили про приватні заняття, переважно в неофіційній українській школі, чи «хабі». Але, переважно, такі навчальні заклади мають обмежену кількість класів, порівняно з Україною. Деякі постачальники послуг також відзначили, що вид і якість освіти були

▼ Респонденти могли обрати декілька варіантів.

різними в залежності від хабів. Деякі діти також відвідували румунські школи, бо вони розмовляють румунською. Так само під час ФГ, опікуни відзначили, що мова була особливо значною перешкодою при зарахуванні дітей до місцевої освітньої системи. Деякі діти сказали, що вони відвідували як онлайн-уроки в українській школі, так і очне навчання в румунських школах, яке найчастіше проходило за рахунок вільного часу дітей.

КІ відзначили кращий доступ до освіти як важливу потребу, особливо в контексті нестабільної онлайн-освіти з України та складної інтеграції студентів-біженців у румунську освітню систему. Особливо наголошувалося на необхідності очного навчання, оскільки це, як повідомляється, покращує добробут дітей та сприяє їх інтеграції. Деякі діти також сказали, що хотіли б мати можливість відвідувати школу особисто, пояснивши, що через проблеми з підключенням, онлайн-класи не дають багато знань.

Хоча небагато респондентів опитування повідомили про доступ до соціальних послуг, учасники ФГ зазвичай згадували про високий доступ біженців до соціальних послуг, особливо неурядових. Відзначили, що НУО надають різноманітні послуги, від освітньої підтримки та позакласної діяльності до усного перекладу, полегшення доступу до інших послуг, а також надання фінансової допомоги. Високий рівень доступу учасників ФГ до соціальних послуг порівняно з респондентами з опитувань можна пояснити тим фактом, що більшість опікунів, запрошених на ФГ, були бенефіціарами SCI або партнерами.

За даними опитування, серед найменш доступних послуг були догляд за дітьми та позакласні заходи (див. гр. 5). Більшість дітей і підлітків, а також опікуни відзначили

першочерговою потребою доступ до більш різноманітних позакласних заходів. З кінця 2022 року (18%) до початку 2023 року (46%) спостерігалось помітне збільшення частки ДГ, які намагалися отримати доступ до позакласних заходів. При цьому рівень доступу серед тих, хто спробував, залишився на позначці 80%. Опікуни пояснили, що обмежена кількість дитячих садочків, а також позашкільних курсів і заходів для дітей є основними перешкодами для доступу. Іншою перешкодою для позакласної діяльності, зокрема спортивних клубів, були високі ціни на ці послуги.

ІНТЕГРАЦІЯ

Більшість опитаних дітей та опікунів повідомили, що румуни в приймаючій громаді їх прийняли. Подібним чином члени приймаючої громади вважали, що румуни співпереживають біженцям і готові їх прийняти, згадуючи випадки, коли місцеві жителі виявляли підтримку через пожертви, приймання або волонтерство. Вони були оптимістичними щодо інтеграції українських дітей у румунські громади, повідомляючи, що дітям було легше інтегруватися, ніж дорослим, завдяки їхній здатності взаємодіяти та адаптуватися до нового середовища.

Опікуни, приймаючі громади та КІ погодилися, що вивчення румунської є ключовим фактором інтеграції. За даними ФГ з опікунами та приймаючими громадами, спілкування англійською також допомогло спілкуватися з місцевими жителями. Опікуни та члени приймаючої громади підкреслили, що мовні навички дітей покращилися завдяки взаємодії з місцевими дітьми. За словами господарів, пошук роботи та фінансова стабільність сприяли б інтеграції дорослих, оскільки це зробило б їх більш незалежними від допомоги.

ДОВІДКА ПРО ЗАХИСТ ДІТЕЙ | РУМУНІЯ

Члени приймаючої громади також зазначили, що дорослі біженці повинні отримувати емоційну/психосоціальну підтримку від приймаючої громади або спеціалістів, щоб мати можливість відновитися після досвіду війни. У більш загальному плані приймаючі учасники відзначили, що інтерес біженців до інтеграції був вирішальним.

Основною перешкодою для інтеграції, про яку повідомляли опікуни та члени приймаючої громади, було незнання румунської мови. Незважаючи на те, що курси румунської мови вважалися широко доступними за словами учасників ФГ (опікунів), лише 19% респондентів опитування на початку 2023 року відвідували їх. Відсутність можливостей догляду за дітьми була ще однією перешкодою, яку згадували опікуни, особливо для самотніх і тих, хто має маленьких або багатьох дітей. Це також вплинуло на їхню здатність знайти роботу. Члени приймаючої громади зазначили, що труднощі з працевлаштуванням ускладнюють інтеграцію біженців.

Постачальники послуг і члени приймаючої громади також згадували перешкоди для інтеграції, пов'язані з взаємним сприйняттям приймаючої громади і ставленням біженців. Інформаційні центри повідомили, що невизначеність біженців щодо їх довготермінового перебування

та уявна відсутність інтересу до інтеграції були основними перешкодами. Подібним чином члени приймаючої громади заявили, що негативне ставлення опікунів до інтеграції перешкоджає інтеграції дітей і що страх біженців перед новим середовищем і небажання просити про допомогу є серйозними перешкодами. Члени приймаючої громади також повідомили про фактори, такі як незвикання до нового населення, небажання інтегрувати біженців, засмученість через нерівну допомогу та дискримінацію щодо біженців. На думку останнього, обмежена взаємодія між біженцями та приймаючими особами частково пояснювала негативне ставлення, як і відсутність у приймаючої громади досвіду інтеграції нових людей

НАМІРИ ПРО ПОВЕРНЕННЯ

Учасники більшості ФГ з опікунами повідомили, що бажають повернутися в Україну, коли ситуація стабілізується, але мають намір залишитися в місці перебування на короткий термін. Частка респондентів, які не хочуть повертатися в Україну, зменшилася з 87% до 77% з кінця 2022 року до початку 2023 року. Основною причиною стала відсутність безпеки (78% і 83% відповідно).

Графік 8: Основні причини невпевненості, чи залишатися в поточному місці протягом 3 місяців після опитування

Причини	Лис-Груд	Бер-Квіт
Обстановка на звичному місці проживання	43%	29%
Ситуація з безпекою в Україні	14%	35%
Житло	0%	29%
Переваги та підтримка з боку національного уряду	0%	29%
Працевлаштування	0%	18%

*n=7 на кінець 2022; n=17 на початок 2023.

▼ Респонденти могли обрати декілька варіантів.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun Svizra
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Save the Children

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives

Причини бажання повернутися включали возз'єднання з родиною (50% і 24%) і кращий доступ до медицини (30% і 24%). Більшість респондентів хотіли залишитися в країні перебування протягом наступних трьох місяців після опитування, при цьому частка зменшилася з 90% до 74% з кінця 2022 року до початку 2023 року. Ситуація з безпекою в Україні стала дещо менш важливою як мотивація щоб залишитися (46% і 39% відповідно), тоді як частка респондентів, які згадують про пільги/допомогу (20% і 28%) і працевлаштування (17% і 20%) у приймаючій країні, дещо зросла між двома раундами опитування.

ВИСНОВКИ

Загальна ситуація з біженцями з України була неповною через відсутність видимості голосів дітей під час їхнього переміщення. Щоб усунути цю прогалину в даних, IMPACT у партнерстві з SCI провели оцінку потреб із захисту дітей у Румунії змішаним методом у період з листопада 2022 року по квітень 2023 року.

Оцінка показала, що хоча більшість дітей-біженців та підлітків у Румунії загалом повідомляли, що почуваються в безпеці у приймаючій країні, на них часто глибоко впливають почуття розлуки, самотності, а іноді також дискримінації. Психосоціальні проблеми, викликані війною, переміщенням або тим і іншим, були одними з найбільш зафіксованих ризиків для добробуту та безпеки українських дітей-біженців у Румунії. Іншим головним занепокоєнням дітей і опікунів був мовний бар'єр, який перешкоджав їм отримати доступ до послуг і спілкуватися з приймаючою громадою.

Дослідження також показало, що, хоча українські діти-біженці та опікуни загалом мали доступ до різноманітних послуг

у Румунії, вони потребували кращого доступу до медичних послуг, позакласних заходів, догляду за дітьми та очного навчання. Основні перешкоди для доступу до цих послуг були пов'язані з високою вартістю, відсутністю доступності, браком інформації, а також мовним бар'єром.

Окрім цінності результатів дослідження щодо потреб українських біженців у Румунії в сфері захисту дітей, невід'ємна цінність прямих консультацій як методу оцінки потреб дітей та підлітків була проілюстрована бажанням молодих учасників висловити свої проблеми та працювати над вирішенням проблем разом з однолітками і дорослими.

Наступні ключові рекомендації для тих, хто підтримує українських дітей та підлітків у Румунії, ґрунтуються на рішеннях, запропонованих дітьми, опікунами та постачальниками послуг:

1. Посилити та розширити психологічні послуги з акцентом на вирішення проблем, пов'язаних із ситуацією в Україні та загальною невизначеністю в житті дітей;
2. Зменшити фінансові та часові обмеження в доступі до медичної допомоги, а також позашкільної діяльності;
3. Надати можливості для більш різноманітних позакласних заходів;
4. Надавати біженцям інформацію про існуючі заходи та послуги відповідно до віку та статі;
5. Поліпшити комунікацію між постачальниками послуг щодо цих ініціатив.

ПРИМІТКИ

1 [Operational Data Portal: Ukraine Refugee Situation](#). UNHCR/Уряд. Доступ в середині травня 2023.

2 [Ukraine Situation: Regional Protection Profiling and Monitoring](#). UNHCR. Доступ на початку червня 2023

3 [Ukraine Situation: Romania. Population Movement Trends](#). UNHCR/General Inspectorate for Border Police. Доступ на початку травня 2023.

4 [Ukraine Situation: Romania. Overview of Temporary Protection Directive](#). UNHCR/General Inspectorate for Immigration. Доступ на початку травня 2023.

5 [Temporary Protection. Допомога](#). Доступ на початку травня 2023.

6 [Ukraine Situation: Romania. Overview of Temporary Protection Directive](#). UNHCR/General Inspectorate for Immigration. Доступ на початку травня 2023.

7 [Ukraine Situation: Romania. Overview on sites and locations](#). UNHCR/Department for Emergency Situations. Доступ на початку травня 2023.

8 [Ukraine Situation: Romania. Overview of Temporary Protection Directive](#). UNHCR/General Inspectorate for Immigration. Доступ на початку травня 2023.

9 [2021 Social and Demographic Characteristics of Households of Ukraine](#). Уряд України. 2021.

IMPACT INITIATIVES

IMPACT Initiatives – це провідний женеvський дослідницький центр, який має на меті покращити вплив гуманітарних дій, дій зі стабілізації та розвитку за допомогою даних, партнерства та програм нарощування потенціалу.

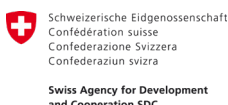
Наша місія полягає в тому, щоб формувати практики та впливати на політику в гуманітарних ситуаціях і розвитку, щоб позитивно вплинути на людей і громади. Ми, як аналітичний центр, забезпечуємо кращий і ефективніший процес прийняття рішень шляхом генерування та популяризації знань, інструментів і найкращих практик для зацікавлених сторін у сфері гуманітарної діяльності та розвитку. Ми віримо, що, розуміючи і аналізуючи голоси населення через призму динаміки громади, структур управління та соціально-економічних відносин, ми можемо позитивно вплинути на життя людей, покращити шляхи розвитку громад і зробити свій внесок у створення більш справедливого світу.

SAVE THE CHILDREN

Save the Children – це громадська організація, яка вірить, що кожна дитина заслуговує на майбутнє. В Європі та в усьому світі ми щодня працюємо над тим, щоб дати дітям здоровий початок життя, можливість навчатися та бути захищеними. Коли настає криза і діти виявляються найбільш уразливими, ми завжди реагуємо першими й йдемо останніми. Ми забезпечуємо задоволення унікальних потреб дітей і чуємо їхню думку. Ми забезпечуємо довгострокові результати для мільйонів дітей, у тому числі для тих, до кого важко дістатися. Ми робимо все можливе для дітей – щодня та під час кризи – змінюючи їх життя та майбутнє.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Save the
Children

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives